

SLATINA

prameň informácií

Štvrťročný informátor Obce Zvolenská Slatina

1/2022

ročník XV.

marec 2022

ÚVODNÍK

Len druhá storočnica v histórii obce.

Pred 11 rokmi sme vás v obecných novinách informovali o významnej historickej udalosti našej obce – prvej dožitej storočnice obyvateľky Márie Výbohovej z Borovín-Krvavníka.

Úprimne sa teším z toho, že k prvej storočnici pribudla po 11 rokoch aj druhá storočnica. Tohto krásneho a významného životného jubilea sa dožila dňa 3. februára t.r. naša spoluobčianka pani Zuzana Kurnasová z ulice Sebechov. Bolo nám ctou ju pri tejto vzácnej príležitosti pozdraviť a za vedenie obce, Zbor pre občianske záležitosti i za všetkých spoluobčanov jej k magickej stovke zablahoželať. Veď len málo vyvolených a bohumilých ľudí môže naplno prežiť a v zdraví dožiť krásny okrúhly vek 100 rokov. Mnohým z nás sa to pri tomto uponáhľanom svete zdá byť nemožné. Pani Zuzane Kurnasovej, rod. Brachnovej sa to však podarilo. A veru to nebol vždy ľahký život. Možno pomalší, menej technický a stresujúci, ale určite nie jednoduchší. Naplnený predovšetkým tvrdou prácou a odriekaním v ťažkých, najmä vojnových časoch. Museli by sme toho veľa popísať, keby sme chceli zhrnúť všetko to, čo naša spoluobčianka počas 100 rokov svojho života prežila. Pokúsime sa z neho vybrať to podstatné, dôležité a zaujímavé.

Naša spoluobčianka sa narodila 3.februára 1922 vo Zvolenskej Slatine rodičom Martinovi a Anne Brachnovej rod. Malovej a v našej obci prežila celý svoj život. V roku 1938 sa vydala za Pavla Kurnasa a v roku 1943 sa im narodil prvorođený syn Pavol. O tri roky neskôr k nemu pribudla dcéra Anička. Žiaľ, o štyri roky rodinu postihla prvá ťažká rana osudu, keď ich maličká dcérka v dôsledku choroby navždy opustila. Spoločne s manželom vychovali jediného syna, dali mu všetku lásku, ktorú len môžu dať rodičia svojmu dieťaťu. Vyrástol z neho poctivý a pracovitý človek, ktorý bol svojim rodičom vždy dobrým synom. A keď ich v roku 1977 otec navždy opustil, bol jedinou oporou svojej matky.

Pani Kurnasová pochádza však z dobrého koreňa a až do ostatných mesiacov bola sebestačná. Starala sa o domček a domácnosť, o záhradu, bola výborná kuchárka a pekárika, všetky svoje zručnosti odovzdala svojmu synovi. V ostatnom čase a najmä v zimných mesiacoch sa zdržiava už len vo svojom dome. Nohy jej už tak neslúžia, ako by chcela. Napriek vysokému veku má však stále dobrú pamäť, pamätá si udalosti zo svojej mladosti i ľudí, ktorých stretávala a rada na všetko spomína. Nikdy nebývala vážne chorá a hoci jej v živote všeličo chýbalo, vždy mala okolo seba dobrých ľudí, ktorých milovala. Syna, ktorý si ju nadovšetko váži a je vždy pri nej. Príbuzných a priateľov, ktorí na ňu nezabúdajú. Aj v deň jej okrúhlych narodenín dostala množstvo pozdravov a kytíc, ktorými sa všetci, ktorí ju majú radi, snažili vyjadriť obdiv k jej pracovitému a skromnému životu, plnému lásky a obetavosti. Vždy bola prajná a láskavá ku svojmu úzkemu, či širokému okoliu a vedela okolo seba rozdávať plným priehŕstím. Takto ju pozná jej rodina, priatelia a všetci susedia zo Sebechova.

Chcem sa poďakovať jubilatke a jej rodine, že boli ochotní nás v deň narodenín prijať a tak nám umožniť prežiť túto mimoriadnu udalosť a vzácnu chvíľu, ktorá bude

navždy zaznamenaná v pamätnej knihe Zboru pre občianske záležitosti i v kronike našej obce.

Aj touto cestou želáme pani Kurnasovej hlavne veľa zdravia, božieho požehnania, aby ešte prežila v pokoji a radosť veľa krásnych chvíľ v spoločnosti svojich najbližších.

Milá naša jubilantka, žite ešte dlho medzi nami a nech Vám slúži srdce, zdravie a zem pod nohami

Mária Klimentová, starostka obce

Z obsahu čísla

- Židovský cintorín a jeho renovácia
- Aktualizácia strategického dokumentu PHSR
- Významní rodáci – Gyula Bittera
- FSK Slatina hľadá nových členov
- Čistejšia obec
- Zmena dopravného značenia na ul. Školská
- Zvolenská Slatina je najväčšia v regióne už dve desaťročia
- Šikovní ľudia zo Zvolenskej Slatiny
- Informácia o možnosti napojenia sa na verejnú kanalizáciu
- Neúnavná práca s mládežou prináša úspechy
- Stolní tenisti sa tešia i obávajú

Židovský cintorín vo Zvolenskej Slatine a jeho renovácia

Na strednom Slovensku, v porovnaní s inými oblasťami Slovenska, nachádzame relatívne málo židovských cintorínov. Židia sa tu začali usádzať až po zrušení obmedzujúcich zákonov, ktoré zakazovali židom usadiť sa v banských oblastiach. Preto vo Zvolenskom okrese existovali iba dve náboženské obce, vo Zvolene a v Detve a tak v ich okolí podobne ako v okolí Banskej Bystrice nachádzame spolu iba 6 – 7 cintorínov.

Jeden z nich sa nachádza vo Zvolenskej Slatine. Je v pomerne dobrom stave vďaka občianskemu združeniu Slovenský skauting, 21. zbor Korčín Zvolenská Slatina, ktoré v rokoch 2006 – 2007 cintorín revitalizovalo. Členovia združenia odstránili z cintorína náletové dreviny a opravili kamenný múrik, ktorý naznačuje hranice cintorína. Naznačené sú aj múry Ciduk ha Din a vstupná brána a inštalované sú lavičky. Tieto práce vykonali v ďalšej etape, v rokoch 2015 – 2016 vďaka využitiu finančných prostriedkov z grantov. Skauti osadili z vonkajšej strany múra informačnú tabuľu, ktorá popri všeobecných údajoch o histórii Židov a holokauste počas vojnového Slovenského štátu uvádza skromné údaje o existencii židovskej komunity vo Zvolenskej Slatine. Sympaticky nesie názov Nezábudame.

Pohľad na cintorín zvonku (foto autor)

O Židoch vo Zvolenskej Slatine vieme veľmi málo. Spomínaná informačná tabuľa hovorí o 6 – tich rodinách, rodinách Rothovcov, Kellermanovcov, Schlesingerovcov, Wiemanovcov, Reissovcov a Hauptovcov, ktoré tam žili pred deportáciami v roku 1942. Podľa miestnych pamätníkov rodina Reissovcov mala predajňu s rozličným tovarom a rodina Rothovcov predajňu textilu. Dá sa predpokladať, že podľa tradície aj ďalšie rodiny sa venovali obchodu. Po vojne žila vo Zvolenskej Slatine Alžbeta Schlesingerová, vydatá Luptáková.

Cintorín pred renováciou (foto autor)

Ústav pamäti národa uvádza v súpise z roku 1942 vo Zvolenskej Slatine 11 Židov, vo Víglaši 8 a v Očovej 9. Vo Zvolenskej Slatine bol arizovaný obchod s miešaným tovarom, ktorý patril Márii Reissovej (arizátor Pavel Fridrich) a likvidovaný jej predaj pálených liehových nápojov v zatvorených fľašiach a výroba sódovej vody. Predaj pálených liehových nápojov v zatvorených fľašiach spolu s obchodom s miešaným tovarom mal v Slatine aj Eugen Roth. Vo Víglaši zanikol rovnaký podnik Bartolomeja Herza a v Očovej obchod s dobytkom vdovy Hermíny a Ludovíta Schlesingerovcov. V Očovej arizoval Pavel Kováčik obchod s miešaným tovarom Ernesta Schmidla.

Aj podľa pamätníka JadVašem, Schlesingerovci boli z Očovej a Hercovci z Víglaša. Z rodiny Roth zo Zvolenskej Slatiny prežila Agáta Bírová, rodená Rothová, dcéra Jolany a Eugena Rotha, ktorý sa vyššie spomína ako obchodník s liehovými nápojmi a sódou. Podľa svedectva bol Eugen zavraždený v roku 1944 Nemcami a je pochovaný v spoločnom hrobe vo Zvolene. Podľa iného záznamu sa dá predpokladať, že pochádzal zo Starej Turej. Jolana, jeho manželka sa schovávala v Ozdine pravdepodobne aj s dcérou Agátou (1932) a spolu prežili holokaust. Agátin brat Ladislav (1929), ďalšie dieťa Rothovcov zahynul a tiež je pochovaný v spoločnom hrobe vo Zvolene. Agáta žila po vojne v Prahe.

Ďalšie informácie sa nám podarilo získať dokumentáciou cintorína, ktorú sme uskutočnili v rokoch 2019 – 2020. Podarilo sa zdokumentovať 34 náhrobných kameňov. Najstaršie kamene patria Terézii Spitz, narodennej v Dubovej a Fani Schlesinger, narodennej v súčasnom Maďarsku, ktoré zomreli v roku 1886. Najmladší hrob patrí Jánovi Löwymu, ktorý zomrel v roku 1931. Väčšina hrobov patrí zosnulým, ktorí zomreli po roku 1900, iba 5 hrobov je starších. Keďže ako sa píše na informačnej tabuľi, viaceré z náhrobných kameňov boli odcudzené, s určitým obmedzením sa dá predpokladať, že Židia sa usádzali vo Zvolenskej Slatine koncom 19. storočia. V matričných záznamoch je prvý pohreb vo Zvolenskej Slatine zaznamenaný z 11.1.1880, a to dieťaťa z Očovej. Prvé dieťa sa narodilo v máji 1871, prvý sobáš bol v roku 1878. Okrem už spomínaných mien Spitz, Schlesinger či Löwy, nachádzame aj mená Weisz, Polacsik, Silberstein, Kopasz, Schmiedl a ďalšie. Najfrekvencovanejšie meno je Schlesinger, pričom rodina Schlesinger sa spomína, že žila vo Zvolenskej Slatine ešte aj pred vojnou. Vďaka matričným údajom sa dá zdokumentovať, že v cintoríne sú pochovaní aj Židia z iných okolitých obcí ako sú Víglaš, Očová či z pomerne vzdialenej Kalinky. Rovnako sa pomocou matričných údajov dá zistiť, odkiaľ sa niektorí Židia prisťahovali.

Dokumentovaním sa podarilo zistiť, že niektoré časti náhrobných kameňov sa nenachádzajú na pôvodnom mieste. Ako je vidieť z obrázkov, horné časti náhrobných kameňov sú často

Náhrobné kamene po renovácii (foto kamenárstvo Viglaš)

spadnuté na zem alebo podopreté o podstavce. Preto v súčasnosti prebehla ďalšia etapa úpravy cintorína. Vďaka pasportizácii a prekladu hebrejských nápisov bolo možné priradiť niektoré náhrobné kamene k podstavcom a následne inštalovať na pôvodné miesto. V tejto časti projektu vyšlo v ústrety obecné zastupiteľstvo, ktorému patrí veľká vďaka a ktoré poskytlo finančné prostriedky pre jeho realizáciu. Uskutočnil sa v súčinnosti s ÚZZNO ako vlastníkom cintorína a kamenára z Víglaš, ktorý sa zhostil práce na vysokej odbornej úrovni. Takýmto spôsobom bolo 6 náhrobných kameňov osadených na svoje pôvodné miesto. Všetci prispievatelia si zaslúžia veľké uznanie, že židovský cintorín sa postupne stáva pamätníkom Zvolenskej Slatiny hodným svojho mena, dôstojnou spomienkou na židovskú komunitu, ktorej členovia boli súčasťou miestnej spoločnosti a svojou prácou prispievali k rozvoju obce. Rovnako sa postupne naplňuje odkaz v podobe nápisu na tabuli: NEZABÚDAME.

Peter Werner, Ludmila Pártošová

Aktualizácia dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Zvolenská Slatina“

Hoci má obec stále platný strategický rozvojový dokument do roku 2023, pristúpila k jeho aktualizácii, aby mala možnosť, vzhľadom k novému programovému obdobiu, zapojiť sa do vyhlásených výziev. V súvislosti s aktualizáciou tohto dokumentu je už niekoľko týždňov zverejnený na webstránke obce dotazník a občania i široká verejnosť majú možnosť anonymne sa vyjadriť a zapojiť sa do aktualizácie tohto dokumentu. Obec priebežne dotazník vyhodnocuje a pripomína občanom, že ešte stále je možnosť zapojiť sa do prieskumu.

Chceme sa všetkým touto cestou poďakovať za záujem, názory, postrehy či kritiku, pretože spoločne môžeme našu obec rozvíjať a zlepšovať život jej obyvateľov.

Z dotazníka zatiaľ vyplýva, že najčastejším pozitívom je výborná poloha obce, občianska vybavenosť, okolitá príroda, dobrá dostupnosť do okolitých miest, história, tradície.

Medzi hlavné negatíva patrí veľké množstvo neprispôsobivých občanov a ich sústreďovanie v strede obce, znečisťovanie obce. Obec by bola veľmi vďačná nielen za objektívnu kritiku, ale aj za konkrétne návrhy a riešenia, ako by sme s týmto problémom vedeli pracovať a eliminovať ho. Ďalším negatívom sú v ostatnej dobe časté poruchy vodovodného potrubia, ktoré občanom sťažujú život. Uvedomujeme si, že poruchy sú skoro na týždennej báze, ale obec nemá inú možnosť, len okamžite po ohlásení prevádzkovateľom siete informovať občanov o vzniknutej situácii.

Vedenie obce niekoľkokrát oslovilo vlastníka siete a zvolalo spoločné rokovanie, kde požadovalo o výmenu potrubia hlavne v úsekoch, v ktorých sa budovala nová kanalizačná sieť a následne sa realizovala

oprava povrchov komunikácií. Za ostatné roky sa kompletne zrekonštruovali cesta I. triedy na ulici SNP, II. triedy na ulici Vansovej, cesta III. triedy na ulici Očovská cesta, miestne komunikácie - ulica Malá Strana, Mierová, ulica Pod Hájom, Pod Dielom, Borovinská a Poľovnícka. Ťažko sa nám potom pozerá na to, ako sa do zrekonštruovanej cesty v dôsledku poruchy a havarijného stavu zasahuje zapílovaním a kopaním do nového asfaltu. Obec má vedomosť, že potrubie je zastaralé, v niektorých častiach ešte azbestové, dochádza k častým poruchám, avšak nie je v jej moci zabezpečiť ich výmenu. Všetko závisí od finančných možností vlastníka, ktorý musí tieto práce zaradiť do plánu svojich investičných akcií a vyčleniť nemalé finančné prostriedky zo svojho rozpočtu.

Častým podnetom v dotazníku bola aj požiadavka na vybudovanie detského ih-

riska a rozšírenie možností športového využitia v obci. Vedenie obce plánuje na základe vyhlásenej výzvy využiť nenávratné finančné prostriedky na vybudovanie multifunkčnej športovej haly v areáli ihriska.

Zároveň uvažuje o zriadení ďalšieho bezpečného detského ihriska na verejnom priestranstve v obci.

Webová stránka obce bola tiež v nedávnej minulosti aktualizovaná a zmenila vzhľad. Bola doplnená o elektronické služby, ktoré zvýšia komfort obyvateľstva s možnosťou využitia elektronických formulárov. Pribudol aj modul virtuálneho cintorína, ktorý poskytuje verejnosti prehľad o hrobových miestach na miestnom cintoríne. V tejto súvislosti obec osadila pred hlavný

vchod do miestneho cintorína informačnú tabuľu s prehľadom o hrobových miestach.

Do konca tohto roka by mal byť ukončený aj proces zmien a doplnkov Územného plánu obce, ktorý sa aktualizuje na základe podnetov zozbieraných od občanov obce a verejnosti.

Netreba nikomu pripomínať, že pandémie Covid-19 žijeme už druhý rok a táto spomalila dianie nielen v našej obci, ale na celom Slovensku. Po uvoľnení opatrení by sme chceli opätovne pristúpiť k realizácii tradičných podujatí, najmä Spomienkový koncert na počesť Rinalda Oláha, 10. ročník Slatinského jarmoku, Deň detí, a iné podujatia organizované obcou. Veríme, že nám to situácia umožní a kultúrny a spoločenský život v obci sa opäť vráti do starých kolají.

Viera Gibalová, prednostka OcÚ

Významní rodáci – Gyula Bittera

Pod významnými rodákmi našej obce si väčšinou predstavíme známe tváre ako T. Vansová, M. Ďuričková, J. Kulich, R. Oláh... Oveľa viac je tých, ktorí sú menej známi či úplne neznámi alebo zabudnutí. Viacerých sme si už predstavili a budeme v tom pokračovať. Predstavíme si Gyulu Bitteru s nevšedným záujmom o liečivé rastliny a z nich získané éterické (voňavé, liečivé) oleje.

Bitterovci pochádzali zo šľachtického rodu Varga z Bratislavskej stolice z obce Studené (Hideghét), dnes časť Mostu pri Bratislave. Časť rodu sa usadila v Banskej Bystrici. Na začiatku 19. storočia získal František Bittera majetky v našej obci, asi na mieste vojenského baraku (oň pôvodne žiadal). Jeho sídlo, kaštieľ, je na dnešnej Družstevnej ulici (polovica domu je ešte historická). Jeho potomkom bol práve Gyula Bittera.

V deviaty februárový deň roku 1893 sa do rodiny Bitterovcov narodil syn Gyula. Otcom bol Kálmán Bittera, hlavný slúžny slatinského okresu, a matkou Etelka Dillnberger, pôvodom z obchodníckej rodiny. O jeho detstve informácie nemáme. Stredoškolské časy strávil v Bratislave, mal nastúpiť na vojenskú školu, ale odmietol to. Štúdium v Bratislave ukončil roku 1912 a pokračoval v Budapešti. Bol to mladý muž so všestrannými záujmami. Zapísal sa na Fakultu humanitných štúdií, no zaujímal sa aj o prírodné vedy a chodil na prednášky z chémie a anatómie na Vysoké škole veterinárnej medicíny. Popri tom pracoval v Ornitológickom centre (venovalo sa štúdiu vtákov). V štúdiu i práci dosahoval pozoruhodné výsledky, vydali mu niekoľko odborných článkov. Roku 1919 ukončil štúdium získaním doktorátu. Potom samostatne ďalej študoval v oblasti chémie a botaniky, a to éterické oleje obsiahnuté v niektorých rastlinách.

Vtedy v Maďarsku rástol záujem o rastlinné produkty, čo pribojný mladík využil a začal v tejto oblasti podnikáť. Roku 1919 založil za pomoci úverovej banky chemický závod v meste Kaposvár a roku 1924 v Budapešti vlastný závod zameraný na éterické oleje. Podnikanie to nebolo typické, v Maďarsku išlo o niečo nové a bolo treba bojovať s nedôverou okolia. Svojou pilnou prácou však dokázal, že prírodné podmienky v Maďarsku sú na pestovanie rastlín s obsahom éterických olejov vhodné. V rámci práce podnikol študijné cesty do zahraničia, veľký význam mal pobyt

vo Francúzsku, kde sa oboznámil s pestovaním levandule a preniesol ho do Maďarska. Levanduľu vysadil na pozemkoch kláštora Tihany s vhodnými podmienkami a mal lepšie výsledky, než boli vo Francúzsku. Jeho podnikanie sa rozvíjalo, pribúdali plantáže a pobočky a ich produkty sa stali známymi aj v zahraničí.

Okrem levandule sa zamerával aj na spracovanie iných rastlín – mäty, muškátového orieška, koriandru. Organizoval aj zber divo rastúcich liečivých rastlín, z odpadu z mlynov na papriku vyrábala paprikový výťažok, ktorý sa dodnes využíva na reumu. Vyrábala i lieky na srdcové choroby a napísal viacero kníh s témou éterických olejov.

Problémy začali po druhej svetovej vojne a po prevzatí moci komunistami. Jeho majetok bol zhabaný a on sám sa pokúsil o odchod z krajiny. Bol však odhalený, väznený a prenasledovaný. Roku 1952 mu povolili opäť pracovať v oblasti olejov, pracoval v Ústave pre výskum rastlinného oleja a potom v Ústave bylinného výskumu, čo boli nasledovníci jeho firmy. Venoval sa technikám pestovania. Výroba však už nedosahovala predošlých úspechov, záujem štátu bol malý. Po jeho odchode do dôchodku roku 1963 došlo k definitívnemu úpadku spracovania levandule a liečivých rastlín v Maďarsku. Zomrel 21. 10. 1970 v Budapešti.

Vyzeralo to, že životné dielo nášho rodáka vyjde nazmar. Ale ako sa často stáva, po dlhšom čase sa záujem obnovil. Dnes v Maďarsku nadväzujú na jeho činnosť, bola vytvorená aj podporná nadácia. Roku 2018 pri 125. výročí narodenia Gyulu Bitteru bola v Maďarskom múzeu techniky a dopravy sprístupnená výstava pripomínajúca jeho dielo a prínos.

Ivan Hraško, foto: internet

Blahoželáme

Srdečne blahoželáme všetkým spoluobčanom, ktorí v mesiacoch január, február, marec 2022 oslávili svoje životné jubileá a meniny.

*Každý deň života nech vám je krásny,
nech je plný samých dobrých ľudí.
Nech máte času premeniť ho na sny,
z ktorých vás nikto nikdy neprebudí!*

Narodili sa

Kliment Hric
Jana Hruščová

Lívia Oláhová
Kamila Komanická

*Majte srdce čisté ako jarná lúka, dažďom zrosená.
Rozdávajte iba úsmev a lásku. Ona sa potom vráti k vám späť ako ozvena.*

Rozlúčili sme sa

Jozef Lalík
Štefan Suja
Ján Velič
Elena Krnáčová
Amália Krokošová
Agnesa Orságová

Zuzana Jablonková
Milan Prútula
Anna Chovancová
Eduard Daniel
Ján Hronec

*V tichosti vyprosme veľký dar pokoja,
kým sa nám duše raz naveky nespoja.
Posledný pozdrav tu šepkáme do ticha,
že sa raz stretneme je naša útecha.*

Fsk Slatina hľadá nových členov

Milí Slatinčania! Možno ste zachytili v nedávnom čísle regionálnych novín článok, ako folklórnemu súboru Podpoľanec chýbajú noví mladí členovia. Práve prečítanie tohto článku ma osmelilo k tomu, aby som sa na vás obrátil s prosbou o pomoc.

Všetci dobre vieme, že ostatné dva roky sme prežili, takpovediac, v zajatí Covidu. Podobne ako v iných súboroch ani v našej folklórnej skupine nácviky počas korony neprebíhali alebo len veľmi sporadicky. Mnoho našich mladých členov počas dvoch rokov nečinnosti odišlo študovať alebo z iných osobných dôvodov prestalo chodiť na nácviky. Folklórna skupina sa však nespolieha len na mladých spevákov a tanečníkov. Je známe, že dedinské skupiny v porovnaní s väčšími folklórnymi súbormi kladú dôraz na ľudovú slovesnosť a zvykoslovie, približovanie tradícií dnešnej generácii. V nedávnej minulosti nám do folklórneho nebička odišlo aj mnoho starších členov, a tak sa naša členská základňa trochu zmenšila. Blíži sa letná sezóna, ktorá pre nás začína naším domácim podujatím – Slatinským jarmokom. Toho roku budeme čeliť naozaj silnej konkurencii pozvaných súborov,

nechceme si urobiť hanbu. Ja veľmi dobre viem, že aj v našej obci je mnoho mladších či starších ľudí, ktorí majú blízko k ľudovej piesni, krojom či folklóru ako takému. Prosím vás, neseďte doma, prídte medzi nás. Zažijete kopec zábavy na nácvikoch či zájazdoch, nadviažete nové priateľstvá. Odmenou vám bude vďačné publikum, keď

mávame raz týždenne, prevažne vo štvrtok o 18:00 v kultúrnom dome.

Iste chápete, že v postavení Fsk Slatina robiť nejaký konkurz alebo nábor nových členov je utópia. Zvlášť, keď v regióne, akým je Podpoľanie, pôsobí množstvo väčších súborov, ktorým väčšina ľudí dáva prednosť. Nám však ide o prezentáciu Zvolenskej Slatiny, našich zvykov a tradícií. Robíme to v menšom, ale o to srdečnejšie. Množstvo mladých ľudí si prešlo folklórnymi začiatkami práve v Slatine a neskôr z nich boli alebo ešte stále sú úspešní členovia vo väčších a známejších folklórnych kolektívoch v okolí. Nemáme základnú umeleckú školu ako v mnohých iných mestách či obciach, ktorá by pre nás pravidelne vychovávala nových mladých tanečníkov alebo muzikantov. Aj toto je preto jeden zo spôsobov – prihovoriť sa vám prostredníctvom novín. Za každého jedného nového člena budeme vďační, či už staršieho, alebo mladšieho. Veď napokon, za skúšku nič nedáte.

Matej Žubritovský

sa vám podarí preniesť energiu z javiska na divákov. Môžete do skupiny priniesť nové poznatky v oblasti zvykov, krojov... Nenechávajte si to pre seba, podelte sa s nami o to. Rovnako sa možno niečo nové zo slatinskej minulosti aj dozviete. Skúšky

Informácia o možnosti napojenia sa na verejnú kanalizáciu

Novovytváraná kanalizácia v uliciach Malá strana, Mierová, T.Vansovej, časť ul. SNP, Očovská cesta a celá časť obce „za vodou“ (Borovinská cesta, Poľovnícka, Pod Hájom a Pod Dielom) bola skolaudovaná už v júli minulého roku. Prevádzkovateľ však nemohol pristúpiť k prevádzke tejto časti kanalizácie z dôvodu dlhodobých schvaľovacích procesov prevádzkovania jednotlivými inštitúciami.

Prevádzkovateľ kanalizácie v obci spoločnosť CEROS, s.r.o. Bratislava oznamuje budúcim producentom odpadových vôd

(vlastníkom nehnuteľností) v týchto častiach a uliciach obce, že **od 1. 5. 2022 môžu požiadať prevádzkovateľa** o pripojenie na verejnú kanalizáciu. Následne, za podmienok určených prevádzkovateľom, môžu pristúpiť k realizácii pripojenia sa na verejnú kanalizáciu. Bližšie informácie o podmienkach pripojenia poskytne spoločnosť CEROS, s.r.o., sídlo: Družstevná 2, 831 04 Bratislava, IČO: 43863621, DIČ: 2022502174, IČ DPH: SK2022502174, **www.ceros.sk; Tel.: +421 905 232 913; E-mail: info@ceros.sk.**

Mária Klimentová, starostka obce

Čistejšia obec

Už od malička deťom vštepujeme, že „smeti patria do koša“, avšak nie vždy to ľudia berú ako samozrejmosť. Denne sa v obci stretávame so znečistením v okolí chodníkov, ciest, zastávok, hoci je kôš na odpady neďaleko, smeti sú pohodené voľne na verejnom priestranstve. Z dôvodu situácie Covid-19, kedy činnosť verejnoprospešných pracovníkov v obci bola pozastavená, čistotu a poriadok zabezpečovali 2 pracovníci obecného úradu. Koncom mesiaca február popri miestnej komunikácii do časti Úhrady likvidovali nelegálne skládky odpadu v ťažko dostupnom teréne na brehu rieky Slatina. Vyzbierali dva veľkoobjemové kontajnery. Nešlo len o bežný drobný odpad, ale hlavne o nelegálne zlikvidovaný odpad väčšieho objemu.

Skládky na území obce je povinná odstraňovať obec na vlastné náklady. Z dôvodu úspory finančných prostriedkov tieto likvidujeme vlastnými pracovníkmi a komunálnou technikou. Aj tak z rozpočtu obce vynakladáme nemalé finančné prostriedky, preto žiadame obyvateľov obce, aby netvorili čierne skládky a odpad likvidovali legálnou cestou. Veľkou výhodou obce je, že skládka Spoločnosti Pohronie sa nachádza v katastri našej obce.

Mesiace marec a apríl sa spájajú aj s jarným upratovaním, preto by sme chceli požiadať občanov, aby si okolie svojich rodinných, či bytových domov vyčistili a pomohli tak našej obci stať sa čistejšou. Ďakujeme za pochopenie.

Viera Gibalová, prednostka OcÚ

Šikovní ľudia zo Zvolenskej Slatiny

Janka Beňová z Maloslatinskej ulice

Janka nie je až tak neznáma, na sociálnych sieťach si môžete zistiť o nej pár zaujímavých informácií. Čo mňa veľmi zaujalo, bol fakt, že vyšíva ihlou, ktorú jej darovala starká z matkinej strany Anna Bahýľová, rod. Jombíková zo Slatinských Lazov. Bola to práve starká, ktorá ju inšpirovala, a ako sama povedala: „Je to jednoducho odkaz, aby som pokračovala ďalej, aby som pokračovala v tom, čo ona začala, aby nezanikla tradícia.“ Ihla má možno 80 rokov.

Rozhovorili sme sa hneď veľmi družne, však sme kamarátky a poznáme sa aj z účinkovania vo folklórnej skupine Slatina a aj z divadelného súboru. Na prvú výšivku si ani veľmi nepamätá, možno nástenka vyšitá krivou ihlou. Aj by mi ju ukázala, ale pred skriňou spala mačka a Janka ju nechcela budiť. Len poznamenala: „Riaden batoh, táto mačka!“ A tak sedíme v obývačke pri krbe na gauči a s výšivkou v okrúhlom ráme – to je jej originalita, lebo krivou ihlou sa vyšíva zvyčajne na podlhovastom ráme. Teraz vyšíva oplecko do Zorničky.

Janka má rada výzvy a len tak sa hneď nevzdáva. Na jej najväčší prvý úspech odpovedala hneď. Pre našu spoluobčianku vyšívaná sukňa ku kroju. Sukňa je celá povyšívaná, je toho okolo 4 metre a ani jeden vzor sa neopakuje. Vzory si brala z hotovej sukne a musela nájsť spôsob ako vzory preniesť na

látku. Farby si zladila podľa cítenia. Jankinu prácu môžete vidieť aj v knihe Tradičný odev Podpoľania a jeho premeny. Na strane 107 je sukňa a zástera. Tieto súčasti kroja museli byť vyšité autenticky. Musela dodržať nielen vzory, ale aj farby. A to je jej špecialita, lebo Janka berie tradície veľmi vážne. Ukazuje mi certifikáty Regionálny produkt Podpoľania a Krojové súčasti Podpoľania, ktoré ma naozaj prekvapili. Tiež som súhlasila aj s jej výrokom: „Keď si budeme vymýšľať vlastné vzory, to tradičné zanikne. Ľudia si posúvali vzory, jedna kreslila, jedna ušila, jedna vyšila. To je tradícia.“ Pochválila sa aj výšivkou na šate (zástere), kde vyšila obálok, čiže vrch na pás. Vzor a vyhotovenie boli autentické

a taká výšivka spotrebuje vraj aj dvojnásobné množstvo nití.

Trápi ju ešte jedna vec, aby tradícia vyšívania krivou ihlou nezanikla. Možno v škole by mohol vzniknúť krúžok. A hneď sme vymysleli aj názov krúžku. Mohol by sa volať Slatinská krivá ihla. Janka nielen vyšíva krivou ihlou, ale vyšíva aj plným stehom, vyrezáva, háčkuje, štrikuje a ovláda aj techniku falošný patchwork zo stužiek.

so starou krekáčskou šatou, ktorá má možno 100 – 120 rokov.

Plánov do budúcnosti má veľa, ale v tejto covidovej dobe je to hlavne, aby bola zdravá, a potom sa možno splní aj jej veľký sen a výzva v jednom. Jej sen je vyšívať na zamate plným stehom s hodvábnou nitou. Čo je problém? Na Slovensku hodvábné nite nie sú v ponuke

Z jej doteraz nabratých skúseností ohľadom vyšívania som vyčítala aj určité sklamanie a obavu. Veľa ľudí si nevie ani predstaviť, ako taká výšivka vzniká, veď to nie je strojová práca. Ako sama povedala: „Ľudia si nevedia vážiť robotu a úsilie, čo všetko to pri-náša. Jedna vec je začať, ale druhá je dielo dokončiť. Sú to dni a mesiace presedené pri práci.“

Keď som odchodila od Janky, bola som na ňu hrdá, vie sa ponoriť do tradícií našich starých a možno aj prastarých mám. Vie to, čo už veľa žien zabudlo a stratilo. Ona nie.

Zuzana Kokavcová

Zmena dopravného značenia na ulici Školská

Vážení spoluobčania,

dovoľujeme si vám dať do pozornosti, že v mesiaci február došlo k zmene dopravného značenia na ulici Školská pri evanjelickom kostole.

Dôvodom doplnenia a zmeny dopravného značenia, bol podnet zo strany obyvateľov našej obce kvôli zvýšeniu bezpečnosti cestnej premávky v danom úseku. Obec po konzultácii s dopravným inžinierom OR PZ vo Zvolene a následnej obhliadky v teréne schválila na rokovaní obecného zastupiteľstva v októbri 2021 osadenie zvislých dopravných značiek. Konkrétne ide o značku

P10 „Prednosť protiúdcich vozidiel“ na ulici Školská v časti pri Evanjelickom kostole v smere od pošty po križovatku s ulicou Komenského a značku P11 „Prednosť pred protiúdcimi vozidlami“ na ulici Školská v smere k pošte od križovatky ulice Komenského. Iný druh dopravného značenia nebol Okresným dopravným inšpektorátom vo Zvolene odporučený z dôvodu nevyhovujúcich technických parametrov miestnej komunikácie. Dopravné značenie bolo schválené OR PZ vo Zvolene, doplnené do „Pasportu dopravného značenia obce Zvolenská Slatina“ a následne osadené.

Viera Gibalová, prednostka OcÚ

Zvolenská Slatina je najväčšia v regióne už dve desaťročia

Určite ste mnohí zachytili, že začiatkom roka začal Štatistický úrad postupne zverejňovať výsledky ostatného sčítania obyvateľstva z roku 2021. Naša obec mala k 1.1.2021 presne 2802 obyvateľov. Mnohých však zaskočilo, že sme najväčšou dedinou v okrese Zvolen. Áno, je to pravda. A nielen v okrese, ale dokonca na celom Podpoľaní či v regióne. Ako je to možné? Veď najväčšia bola vždy Očová... No, nie je to celkom tak. Poďme sa na to teda pozrieť.

Tento mýtus sa traduje ešte z čias, keď Očová jednoznačne kraľovala nášmu regiónu. Mnohí, hlavne starší obyvatelia žijú v tejto nepravde dodnes. Časy, keď naši susedia z Očovej mali viac ako 3500 obyvateľov, sú však už dávno preč. Očovské lazy – Obchoditá, Trnavy, Vevericová či Muziková sú dnes obývané poväčšine chalupármi, obyvateľov s trvalým pobytom je tam čoraz menej. V minulosti Očová ťažila práve z pomerne slušne zaľudnených lazov v jej chotári a zhruba štvrtina jej populácie žila práve tam.

Očová svoj vrchol dosiahla v roku 1930, keď evidovala v celom svojom chotári 3584 obyvateľov. Ešte v roku 1970 mala Očová 3062 obyvateľov, Slatina v tých časoch 2698. V 70. rokoch chcel ako keby prehovoriť medzi najväčšie dediny v regióne aj náš najbližší sused – Víglaš, keď sa na chvíľku prehupol cez dvojtisícovú hranicu. V roku 1970 Víglaš evidoval 2031 obyvateľov. Pre porovnanie je to dnes 1546.

Roky osemdesiate však už ani našim susedom nezabránili v klesaní populácie. Vtedy sa začali Slatina a Očová navzájom približovať. V roku 1980 mala Očová 2963 obyvateľov, Slatina 2879. V tých časoch v našej obci vrcholila prudká výstavba nových rodinných domov. V oboch obciach však počet obyvateľov postupne klesal. V roku 1991 mala Očová 2644 obyvateľov, Slatina 2567 a ešte z toho bolo 120 obyvateľov Slatinky, ktorá bola v roku 1990 pričlenená k našej obci ako jej miestna časť. Očovú sme však definitívne predbehli až v roku 2002. V tom čase sme k 31. decembru evidovali 2589 obyvateľov, pokým Očovánov bolo už iba 2575. Pokiaľ počet obyvateľov Očovej za ostatných 20 rokov osciloval medzi 2500 a 2600, Slatina zažívala postupný nárast. V roku 2013 sme dosiahli 2839 obyvateľov. Štatistický úrad uvádzal ku koncu roka 2018 presne 2864 obyvateľov, čím sme takmer dosiahli úroveň zo začiatku 80. rokov.

Aj napriek miernemu poklesu obyvateľstva za ostatné 4 roky výhodná poloha Zvolenskej Slatiny predurčuje samotnú obec k rozvoju. Zvlášť súčasný trend sťahovania obyvateľov z miest na vidiek nám nahráva do kariet. Dá sa preto predpokladať, že Slatina si svoje postavenie v okrese a regióne udrží aj za predpokladu vytvárania podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu, po ktorej je v našej obci veľký dopyt.

Na záver ešte pár zaujímavostí. Na Slovensku máme 2890 obcí (ak nerátame 40 mestských častí Bratislavy a Košíc), z nich 141 má štatút mesta. Zvolenská Slatina sa nachádza na 266 mieste. Ak si odmyslíme mestá, spomedzi 2749 dedín je Zvolenská Slatina 125. najväčšia dedina, čiže patríme medzi 5% najväčších dedín na Slovensku. Ešte zaujímavejšia je štatistika za samotný Banskobystrický kraj. Nachádza sa tu 516 obcí, z nich 24 má štatút mesta. S pomedzi 492 dedín Banskobystrického samosprávneho kraja patrí našej Slatine pekné siedme miesto.

Matej Žubritovský

Prehľad najväčších dedín za okresy Zvolen, Detva, Krupina k 1.1.2021

Por. číslo	Obec	Okres	Počet obyvateľov
1.	Zvolenská Slatina	ZV	2802
2.	Očová	ZV	2534
3.	Pliešovce	ZV	2260
4.	Dobrá Niva	ZV	1862
5.	Kriváň	DT	1752
6.	Kováčová	ZV	1552
7.	Víglaš	DT	1546
8.	Hontianske Nemce	KA	1424
9.	Lieskovec	ZV	1409
10.	Sielnica	ZV	1398
11.	Budča	ZV	1340
12.	Bzovík	KA	1129
13.	Stožok	DT	1074

Prehľad najväčších dedín Banskobystrického samosprávneho kraja k 1. 1. 2021.

Por. číslo	Obec	Okres	Počet obyvateľov
1.	Čierny Balog	BR	5062
2.	Podbrezová	BR	3622
3.	Valaská	BR	3442
4.	Slovenská Ľupča	BB	3265
5.	Klenovec	RS	3062
6.	Polomka	BR	2942
7.	Zvolenská Slatina	ZV	2802
8.	Kokava nad Rimavicou	PT	2761
9.	Hliník nad Hronom	ZH	2725
10.	Očová	ZV	2534
11.	Heľpa	BR	2471
12.	Jesenské	RS	2335
13.	Pliešovce	ZV	2260
14.	Kalinovo	PT	2226
15.	Závadka nad Hronom	BR	2174
16.	Brusno	BB	2153
17.	Rimavská Seč	RS	2148
18.	Pohorelá	BR	2141
19.	Selce	BB	2125
20.	Hodruša - Hámre	ZC	2076
21.	Cinobaňa	PT	2055
22.	Divín	LC	2030
23.	Badín	BB	2028

Znovu pripomíname prípravu Monografia obce

Už v minulom čísle našich novín sme vás informovali o tom, že obec pripravuje vydanie monografie obce Zvolenská Slatina. Aktívne sa na tomto procese od decembra minulého roku pracuje. **Opätovne však chceme osloviť všetkých obyvateľov obce a požiadať o súčinnosť pri získavaní podkladov a príloh do tejto publikácie.** Radi by sme v nej zachytili všetky oblasti života našej obce. Určite mnohí z vás disponujú dokumentáciou, ktorá zachytáva dôležité historické udalosti, ktoré sa v obci v minulosti odohrali. Budeme vďační, ak túto dokumentáciu obecnému úradu poskytnete. Poslúžia ako podklady pre tvorbu monografie a budú zviditeľnené pre všetkých, ktorí v obci žijú, ale najmä tu zostanú zadokumentované pre tých, ktorí prídu po nás.

Vopred ďakujeme všetkým, ktorí akokoľvek prispesú k tvorbe tejto publikácie a spolu s nami sa budú podieľať na jej príprave a vydaní.

Mária Klimentová, starostka obce

Neúnavná práca s mládežou prináša úspechy napriek neľahkej dobe.

Náš strelecký klub nezaháľal ani počas obmedzení spojených s Covid opatreniami, kedy boli zrušené všetky športové súťaže – vrátane streleckých. Vzhľadom na túto situáciu boli zorganizované 2 online strelecké ligy. To znamená, že strelci môžu absolvovať súťaž v prostredí domáceho klubu a každé dva týždne poslať výsledky usporiadateľom na vyhodnotenie. Vďaka obecnému úradu a špeciálne pani starostke Klimentovej nám bolo umožnené trénovať a aj súťažiť v zasadačke miestneho kultúrneho domu, keďže telocvičňa pri základnej škole bola väčšinu času uzatvorená. Priestor v zasadačke umožňoval strieľať iba 4 strelcom a tak sme museli prácu s našou mládežou rozložiť na viacej dní počas pracovného týždňa a víkendu, čo zabralo trénerom množstvo času.

V prebiehajúcej celoslovenskej Online lige pre vzduchové zbrane organizovanej Slovenským streleckým zväzom, ktorá je zároveň kvalifikačným pretekom pre Majstrovstvá SR majú naši talentovaní strelci pomerne slušné výsledky vo svojich kategóriách:

- juniori: priebežne 3.miesto Pavlík Adrian, 6.miesto Michna Matúš,
- kadetky: priebežne 2.miesto Poljovková Alica, 7.miesto Mičianiková,
- dorastanky: priebežne 2.miesto Hanulíková Karin, 10.miesto Iždinská Rebeca,
- dorastenci: priebežne 3.miesto Babic Adrian.

Ešte sú pred nami 4 kolá z celkovo 12-ich a tak aj ostatní naši strelci si môžu polepšiť a tým sa kvalifikovať na M SR, ktoré sa majú konať v rozhraní apríla a mája.

Epidemiologické opatrenia sa začínajú uvoľňovať a tak sa konali aj prvé súťaže. Prvá sa konala Extraliga v Martine 12.-13.2.2022 pre starších strelcov. Tu sme mali pomerne početnú účasť (oproti ostatným klubom z celého Slovenska) ale aj úspechy:

- 2.miesto Adrian Pavlík,
- 2.miesto Karin Hanulíková,
- 3.miesto Alica Poljovková,
- 3.miesto Rebeca Iždinská.

O týždeň neskôr sa konali v Brezne mládežnícke Majstrovstvá Banskobystrického kraja, kde sa vzhľadom na ochorenie mohli zúčastniť iba dvaja naši mladí strelci. Brali všetko, čo sa dalo:

- 1.miesto Adrian Babic v disciplíne VzPu 40 ľah
- 1.miesto Šimon Tuček v disciplíne VzPu 30 Slávia
- 2.miesto Šimon Tuček v disciplíne VzPu 40 ľah

Ďakujeme všetkým strelcom, trénerom, rodičom a aj predstaviteľom obce, že prispeli k tomu, aby šport v našej obci nestagnoval.

Stanislav Poljovka

9. miesto a osobný rekord Alice Poljovkovej (620,6) zo súťaží v Plzni (CZE) z 11.12.2021

Stolní tenisti sa tešia i obávajú...

Stolní tenisti vo Zvolenskej Slatine, ako aj iní športovci a občania v našej obci, majú za sebou neobvyklé a dlhé obdobie poznačené epidémiou a jej rôznymi etapami, no aj napriek tomu sa neprestali venovať svojej činnosti.

Počas tohto obdobia od roku 2020 sa športové súťaže začali a následne v rámci protiepidemických opatrení prerušili, následne pri ich uvoľnení znova začali. Postupne v rôznych režimoch to bolo aj počas roka 2021. Až sme sa konečne v marci 2022 dočkali obnovenia súťažného hrania, týkajúceho sa všetkých našich troch družstiev – konkrétne družstvo „A + B“ v 3. lige riadenej Krajským stolnoteniským zväzom Banská Bystrica

a družstvo „C“ v oblastnej najvyššej lige riadenej Oblastným zväzom vo Zvolene.

V spolupráci s OÚ a vedením ZŠ vo Zvolenskej Slatine sme hľadali riešenia ohľadom prevádzky telocvične a jej používania pre našu činnosť v rámci športovej prípravy, technického zabezpečenia a práce s deťmi, keď to za prísnych podmienok spomínané opatrenia a režimy dovoľovali.

A tak nám ostáva len dúfať, že sa situácia ohľadom Covid 19 bude len zlepšovať

a spoločne si všetci želáme, aby sme sa mohli venovať tomu, čo nám prináša radosť a pocit spokojnosti v tejto aktuálne ťažkej dobe nielen v súvislostiach s epidémiou, ale i s vážnymi udalosťami vo svete...

Ďakujeme obecnému úradu, vedeniu ZŠ s MŠ T.Vansovej vo Zvolenskej Slatine i všetkým priaznivcom stolného tenisu a športu za podporu.

Ivan Libiak

